

ASIKKALA VIITAILA KIVIAIDAN TARKASTUS

Kunta: Asikkala
Kylä: Viitaila
Peruskartta: 2134 11 KURHILA
Koordinaatit: ykj: 34154 391/6783 170
ETRS89: 415303,5420/6780324,4814

Johdanto

Marja Järvinen (Kyrönsaarentie 233, Viitaila 17410, 040-836 4649, marja.k.jarvinen@phnet.fi) Asikkalasta oli kirjeitse yhteydessä Lahden museoon syksyllä 2015. Hän ilmoitti lähellä Vesijärven rantaa olevasta kivistä rakennetusta aidasta. Paikalla ei ole aiemmin tehty tarkastuskäyntiä, minkä vuoksi museo kävi tarkastusmatkalla 10.11.2015. Oppaana oli Järvisen lisäksi paikallinen asukas Tuula Tero (tuula.tero@gmail.com).

Tarkastus 10.11.2015

Asikkalan Viitailan Kyrönsaarentiestä erkanee kohti kaakkoa ja Vesijärveä vievä mökkitie, joka seuraa Sortuneenkallionmäen eteläreunaa ja johtaa Vesijärven rantaan, jossa on uudehko hirsihuvila. Tie on rakennettu noin 10–15 vuotta sitten.

Tien pohjoispuolella olevassa mäenrinteessä erottuu selvänä kivirakennelmana (noin 40 cm korkea) yhtenäinen kiviaita. Aita seuraa mäen alareunaa noin 100 metrin matkalla. Uusi tie ei ole tuhonnut aita. Aidassa on pieniä ulokkeita. Aita on hyväkuntoinen ja rakennettu asettelemalla lohkokiviä päällekkäin. Aidan päällä kasvaa jonkin verran sammalta, mutta muuten se on vielä selvästi maastossa erotettavissa. Rakennusaikaa on mahdoton määritellä tarkasti, mutta säilyvyyden perusteella ikää on noin 100–150 vuotta.

Aita jatkuu myös tien eteläpuolella useiden kymmenien metrin päässä olevan toisena vastaavanlaisena rakennelmana. Tarkastuskäynnin yhteydessä kiviaitojen tarkkoja sijainteja ei mitattu tarkemmin, vaan määrittäminen perustuu karttahavaintoihin. Eteläisemmän aidan paikka on ohjeellinen, sillä sankka metsä esti tarkan havainnoinnin.

Päätelmät

Pohjoisempi aita seuraa tarkasti peruskartalle merkittyä tilusrajaa. Sama rajalinja näkyy myös 1840-luvulla tehdyssä Kurhilan pitäjäkartassa. Kun kiviaidan paikka asemoidaan kyseiselle kartalle, nähdään, miten se seuraa melko tarkkaan tätä vanhaa rajalinjaa (ks. liite). Näin ollen ainakin pohjoisempaa kiviaidan osaa on syytä pitää kyseisen rajalinjan aitana, mutta sen rakentamisajankohtaa ei voi tarkemmin määritellä, kuten edellä todettiin.

Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset -ohjekirjan (Niukkanen 2009) mukaan Viitailan kiviaitaa ei ole syytä määritellä Muinaismuistolailla suojeltavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Kyseessä on ns. kulttuuriperintökohde, jollaisena se on syytä huomioida alueen kaavoituksessa.

Lahdessa 1.12.2015

Hannu Takala
Tutkimuspäällikkö
Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen maakuntamuseo

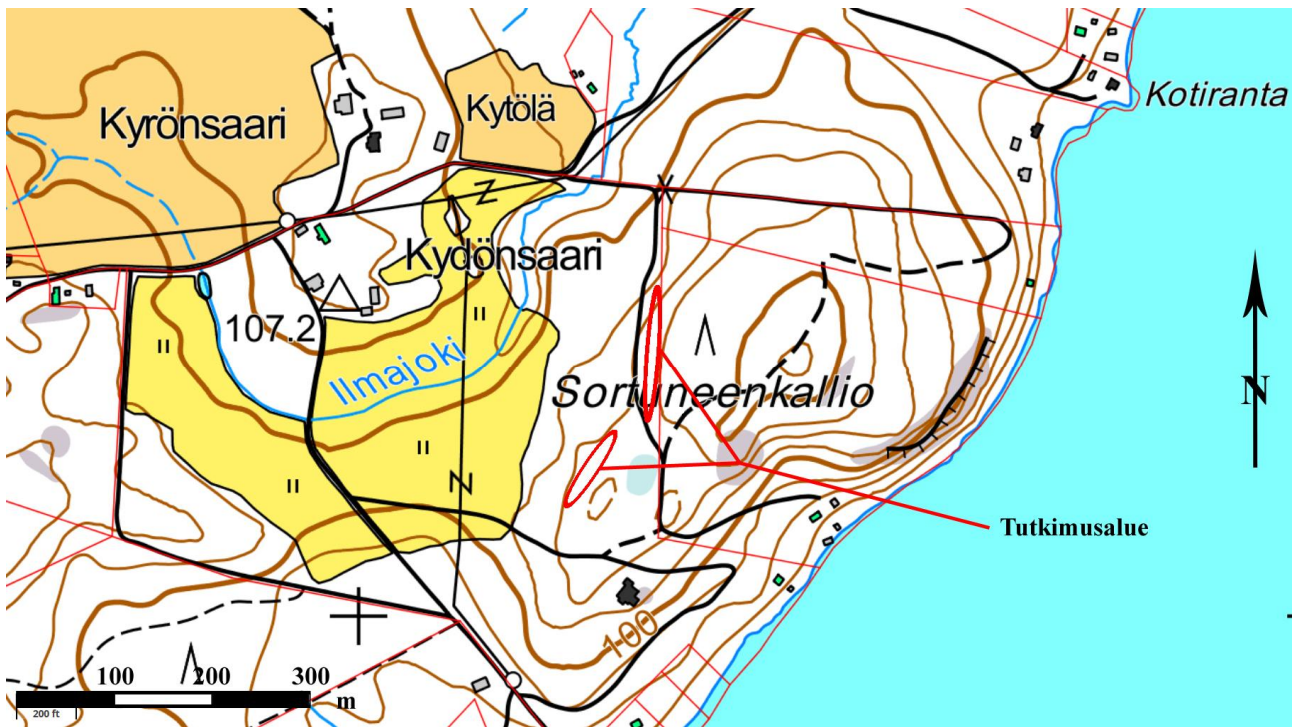
Liitteet: Karttaotteet, kuvaliite.

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeenlinnan toimipiste

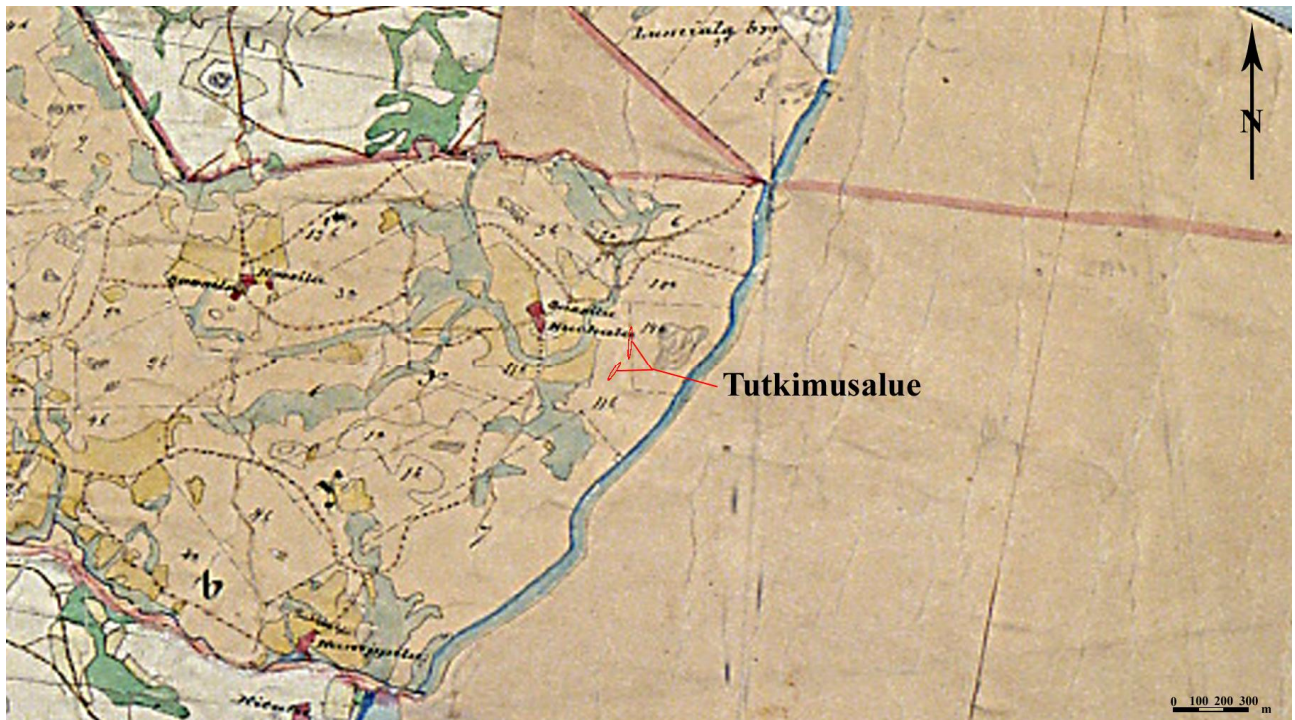
Lähestymiskartta

Kiviaitojen paikat nykykartalla:

Kiviaitojen paikat asemoituna 1840-luvun kartalle.

Kuvaliite:

Kuva 1. Kiviaita kuvattuna mäen puolelta. Kuva, Hannu Takala.

Kuva 2. Kiviaitaa mökkitieltä kuvattuna kohti pohjoista. Kuva, Hannu Takala.

Kuva 3. Kiviaitaa mökkitieltä kuvattuna kohti pohjoista. Kuva, Hannu Takala.

Kuva 4. Lähikuva kiviaidan rakenteesta. Kuvattu mökkitieltä. Kuva, Hannu Takala.